

אוצר הנפש

* **	🕯️🕯️	📍
17:21	16:05	י-ם
17:22	16:19	ת"א
17:20	16:08	חיפה
17:24	16:13	ב"ש

עלון שבועי בענייני תורת הנפש ותיקון המדות משיעורי הרב יצחק גינזבורג שליט"א

אוצר הפרשה אוצר הסיפור

קיצו של הגביר הקמצן

היה לרבי מרדכי מטשרנוביל, חסיד שהיה גביר גדול אך קמצן גדול. היה מנהג אצל רבי מרדכי, שבכל חג חנוכה היה מכבד אחד מחסידיו כאשר התארח אצלו והדליק נרות. בעבור כיבוד זה היו משלמים כסף רב לחצר. הגביר הקמצן מעולם לא הזמין את רבי מרדכי לביתו בחנוכה.

פעם אחת טייל הרבי והגיע לעיירת הגביר הקמצן. כל העיירה, כולל קהילת חסידיו ובתוכם הגביר הקמצן יצאו לקראתו. היה דוחק עצום והגביר נדחף בדיוק מול פני הרבי. מישהו היה צריך להזמין את הרבי ואותו הגביר שאל בהיסוס ובלית ברירה: "רבי, האם תבוא לביתי?" רבי מרדכי ענה "כן, אבל זה

עיקר העבודה
זרה היא כסף
טמא

יעלה לך אלף רובל!" החסיד הגביר הסכים בלית ברירה. לאחר קבלת הפנים התפזרו החסידים והתברר שהגביר גר בקצה השני של העיירה, מרחק רב מהצפוי. הגביר העלה את הרבי על גבי העגלה והרבי העלה את המחיר לאלפיים רובל. לא היתה לחסיד ברירה והוא נסע עם הרבי לביתו.

כאשר הגיעו לבית המפואר של החסיד הגביר, ראה הרבי שיש מדרגות רבות לעלות והוא אמר לחסיד שכל מדרגה תעלה לו אלף רובל נוספים! הגביר החל לצאת מדעתו, ואז הרבי אמר לו שיכתוב את כל כספו כצוואה לרבי. הגביר היה מבולבל אבל עשה זאת. הרבי שמח וקרא לגביר שיבוא עמו לטיול. לאחר ששבה דעתו של החסיד אליו, אמר לו הרבי: "תדע שכל רכושך בא מהסטרא אחרא והוא כסף טמא. עכשיו כשנתת לי הכל ממש, הקליפה ששרתה עליו התבטלה וכעת אני מחזיר לך הכל, חוץ מאלף הרובלים הראשונים שהתחייבת עליהם בתחילה..."

מסיפור זה למדים שכל מי שכספו טמא עלול להיות קמצן. כסף טמא מפתח קמצנות. כספו של כל קמצן, גם מי שאינו גביר, אינו טהור. כל חשיבתו על הכסף היא טמאה. עיקר העבודה זרה היא כסף טמא.

בהשגחה פרטית כאשר בא הקץ, בא גם קיצו של הקמצן - "אין לך אדם שאין לו שעה", כלומר זמן של פניה ושעיה לכיוון הטוב. אז נפתח לבו של האדם אפילו בעל כורחו. זו זכות שה' נותן לאדם בבחינת "פתחו לי פתח כחודו של מחט ואני אפתח לכם כפתחו של אולם". הקמצן הוא מי שממונו חביב עליו מנפשו". כספו של האדם הוא ה"בכל מאדך". כדי לטהר כסף טמא יש להגיע ל"בכל מאדך". מכסף טמא יוצאים כל הדברים הטמאים, כל השחיתויות, והוא שורש כל הבעיות. לכן צריך רבי שיקיים את "וילקט יוסף את כל הכסף". הכסף מבטא כיסופים - אהבה ומשיכה, וצריך ללקט את הכל אל הצדיק.

(מתוך "נר ישראל")

תיקון מידת הרחמים אצל יוסף

כתוב שתיקון יוסף הוא "ויבר יוסף את אחיו והם לא הכרהו" - הוא רחם עליהם (הכרה היא דעת, נשמת התפארת, ורחמים תלויים בדעת). בהתחלה, כשיוסף הוציא את דבתם של אחיו רעה, לא רק שהוא לא רחם על כל הבריאה - אפילו עם אחיו לא נהג ברחמנות. אחר כך התיקון שלו הוא "משם רעה אבן ישראל", שהוא מרחם. דווקא במצרים הוא התחיל לרחם. כשהוא עמד בנסיון עם אשת פוטיפר, הוא עשה זאת בעזרת ה' על ידי שראה את "דמות דיוקנו של אביו" - התנוצצות של מדת הרחמים. זו מדת הרחמים לרחם על הנשמה שלך. יש לרחם על הזולת, לרחם על בעל חי, וגם על הנשמה צריך לרחם - "איך אעשה הרעה הגדלה הזאת וחטאתי לאלהים", גם סוג של רחמנות. כך הוא ניצל, וכך אחר כך תיקן כלפי האחים שלו - הכל בא מיעקב אבינו, מדת הרחמים.

שוב, הרחמנות של יעקב בסוף החיים שלו, בארץ מצרים, מגיע לכל הבריאה. גם רבי בסוף ימיו עומד בנסיון של רחמנות על בעלי חיים. כמו שהתפארת של הקדושה היא יושר והתפארת של הקליפה היא עיוות (ואפילו מה שנראה כמו 'גלייבע ווארט' הוא בעצם עקום), כך התפארת של הקדושה היא רחמים, אפילו על בעלי חיים, והתפארת של הקליפה היא אכזריות - "יודע צדיק נפש בהמתו ורחמי רשעים אכזרי", הרחמנות של הקליפה היא בעצמה אכזריות.

(משיעור י"ב טבת פ"א)

חנוכה שמח לכל בית ישראל!

אוצר התבונה

סוד גביע יוסף באמתחת בנימין

השיא של סיפור-משחק יוסף ואחיו הוא הטמנת גביע הכסף שלו באמתחת אחיו והאשמתו בגנבת הגביע שלו. זהו

אחד הסמלים העמוקים בכל התורה. בקיצור, "אמתחת בנימין" בגימטריא יראת שמים. גביע הכסף של יוסף שהוטמן בשק שלו נועד ללמד אותו שיש לו גם אהבה מסותרת בתוך היראה שלו. גביע הכסף נקרא אהבה מסותרת – אהבה שיש לכל יהודי אל ה'. כסף היא מתכת האהבה, כיסופים. גביע הכסף הוא אהבת ה' שיש בעומק נשמת כל יהודי, זו הדוגמה הכי חשובה של גילוי מה שנמצא בלא-מודע של יהודי. כדי לקבל את גביע הכסף של יוסף במודע צריך את השק של בנימין. יוסף ובנימין הם שני בנים של אותה אם, רחל, והם נקראים "צדיק עליון" ו"צדיק תחתון". יחוד הנשמות בתורה הוא בין יוסף לבנימין, בין הצדיק-עליון לצדיק-תחתון, והוא מתבטא בהופעת אהבה מסותרת בתוך יראת השמים שלך, יראה ששייכת למודעות הנשית, בסוד "אשה יראת הוי' היא תתהלל". בתוך היראה הנשית שלך צריך זרע זכרי של אהבה שיוסף מכניס באמתחת בנימין.

(משיעור ח' תמוז ע"ז)

אוצר קצו

הדלקת הנרות – הוספה באהבת ישראל

בחנוכה "מוסיף והולך לאור" – כל יום מוסיפים נר. נר הוא נשמה. איך מוסיפים נר? כשמוסיפים אהבה לעוד יהודי – יתכן שיש יהודי שלא כל כך אהבתי אותו בגלוי, ובכל נר שמוסיפים בחנוכה זו תוספת אהבה לגלות את ה"אור כי טוב", לגלות את ה"נר הוי' נשמת אדם" שבתוך היהודי ולהוסיף אותו שיאיר אצלי. איך הוא מאיר אצלי? על ידי אהבה. כשאני אוהב עוד יהודי ועוד יהודי נוסף עוד נר, עוד אור – מתאים לבית הלל, שהם אהבה וחסד. וכשמוסיפים אהבה מביאים לאחדות עם ישראל, וכך תבוא הגאולה. כתוב "העם ההלכים בחשך ראו אור גדול" – "אור גדול" שוה נר. כל נר קטן – כמו נר חנוכה, כל נר של יהודי שיש לו נשמה שהיא נר – הוא אור גדול, אור אין סוף, כי כשאתה תופס בחלק מן העצם אתה תופס בכולו, כך אמר הבעל שם טוב. החשך הוא חוסר האחדות בין אחד לשני, והגאולה והישועה והנחמה הן אהבת ישראל.

אוצר הרמז

סוד החן, החינוך – חכמה ואמונה

חנוכה הוא מלשון חן, חינוך. שנזכה לראות את החן של כל ילד. החן תלוי בחינוך הטוב, חינוך לתורה וחסידות. דבר ראשון, חכמה, ה-ח של ה-חן, צריך לפקוח את העינים ולראות בכל דבר שקורה בעולם שה' עושה אתו ושהוא טוב, הכי טוב. כאשר אני יודע זאת – הדבר גם יתגלה בטוב הנראה והנגלה. דבר שני, אמונה, ה-ן הפשוטה של ה-חן – לדעת שכל רגע, כל נשימה, כל מה שקורה, הוא באמת בשביל "להביא לימות המשיח", לקדם את המטרה של ה' שהיא משיח וגאולה ותחית המתים, והעיקר "דירה בתחתונים", הגילוי של אחדות הוי', "שמע ישראל הוי' אלהינו הוי' אחד". ושלכל אחד יהיה חן, הגילוי של חכמה ואמונה.

(משיעור כ"ח חשון תשפ"ג)

נס פך השמן

היוונים טמאו את כל השמנים, את כל החכמות והרזין, אבל נמצא פך שמן טהור אחד חתום בחותמו של כהן גדול וממנו הדליקו באופן נסי את המנורה שמונה ימים. היה שם שמן ליום אחד, אבל הוא דלק שמונה ימים. זה ה-פך, וכתוב ש-פך הוא לשון אתהפכא – להפוך את החשך לאור ואת המר למתוק, כלשון הזהר.

(משיעור כ' כסלו ע"ו)

ידוע ש-כה כסלו הוא יום עיבור העולם, תשעה חודשים לפני לידת-בריאת העולם ב-כה באלול, כאשר נר חנוכה הוא סוד "נר דלוק לו על ראשו... ומלמדין אותו כל התורה כולה". (משיעור י"ב אלול פ"א)

אוצר הפתגם

כמה זמן היה עד שה' ברא את העולם? הרבה זמן, לא יודעים כמה שנים זה היה, וכמו שהאריז"ל שואל – למה ה' לא ברא את העולם קודם? כמה שנים ה' חכה עד שברא את העולם? כל כך הרבה אפסים אחרי ה-1 שאי אפשר לומר, לכתוב או לשער. כל הזמן הזה היה חושך. "ברישא חשוכא והדר נהורא" – האור הוא אור הגאולה, אבל בשבילו צריך להתעצם עם החשך עד שמגלים את שרש האור.

(משיעור אור ל-ג' אלול ע"ג)